

คู่มือ
แรงงานนอกระบบ
ปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ
(กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)

จัดทำโดย : สำนักโรคจากการประกอบอาชีพ กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข
คู่มือ : แร่งงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ
(กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)
จัดพิมพ์ : ครั้งที่ 1 ปี 2559

จัดทำและเผยแพร่ :

กลุ่มเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ : 0 2590 4393
โทรสาร : 0 2590 4388
อีเมล : env-med@googlegroups.com
ที่อยู่ : สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
อาคาร 5 ชั้น 6 ตึกกรมอนามัย ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

รวบรวมและเรียบเรียง :

นายจักรี ศรีแสง
นางสาวศุภมิตรา คำผาลา
ปีที่จัดทำ : มกราคม 2559
จำนวนที่พิมพ์ : 12,500 เล่ม
พิมพ์ที่ : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ISBN : .....

คำนำ

ปัจจุบันปัญหาขยะ เป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพประชาชน เนื่องจากองค์ประกอบและมลพิษที่เกิดขึ้นจากขยะ เช่น เชื้อโรค สารเคมีหรือสารพิษ กลิ่นเหม็น ของแหลมมีคม ฯลฯ สามารถทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ หากมีการสัมผัสเข้าสู่ร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับขยะนอกระบบ ได้แก่ ชาเล้งรับซื้อของเก่า คนเก็บขยะ คนงานคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เนื่องจากเป็นกลุ่มประชาชนที่มีการสัมผัสกับขยะโดยตรงและขาดการเข้าถึงบริการสุขภาพที่เหมาะสม จึงทำให้เกิดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพมากกว่าประชาชนทั่วไป

ดังนั้น สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค จึงได้มีการจัดทำ คู่มือแรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ) โดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในอันตรายหรือผลกระทบต่อสุขภาพ วิธีการป้องกันอันตรายจากการทำงาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ประกอบการอาชีพเก็บและคัดแยกขยะต่อไป

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
มกราคม 2559

สารบัญ

หัวข้อ

หน้า

- ขยะคืออะไร??.....	5
- ขยะมีกี่ประเภท?	7
- อันตรายจากขยะ!!	9
- ช่องทางเข้าสู่ร่างกาย	11
- ทำงานอย่างไรให้ปลอดภัย	12
- การปฏิบัติตนเมื่อพบวัตถุต้องสงสัย หรือขยะอันตราย	13
- วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	14
- สัญญาณที่ควรทราบ	16
- การแต่งงานที่เหมาะสมในการทำงาน	18
- เอกสารอ้างอิง	19
- คณะผู้จัดทำ	20

ขยะคืออะไร ??

คู่มือ “แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”

สิ่งของเหลือทิ้ง
จากกระบวนการผลิต
การอุปโภค และการบริโภค

สิ่งที่เสื่อมสภาพ
จนใช้การไม่ได้
หรือไม่ต้องการใช้แล้ว

ของแข็งหรือ
เป็นกากของเสีย
(Solid waste)

ขยะสามารถทำให้เกิดมลพิษ
และเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค
จนส่งผลเสียต่อสุขภาพ
ทั้งทางกายและทางจิตใจได้

ขยะมีกี่ประเภท?

จำแนกตามพิษภัยที่เกิดขึ้น มี 2 ประเภท คือ

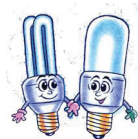
1.) ขยะทั่วไป (General waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่มีอันตรายน้อย

2.) ขยะอันตราย (Hazardous waste) เป็นขยะที่มีภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม

ถ่านไฟฉาย

หลอดไฟ

ผ้าอ้อมเด็ก
กระดาษชำระเปื้อนเลือด

กระป๋องสเปรย์

แบตเตอรี่

คู่มือ “แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”

จำแนกตามลักษณะขยะมี 2 ประเภท คือ

1.) ขยะเปียกหรือขยะสด (Garbage) มีความชื้นสูงจึงติดไฟได้ยาก ได้แก่

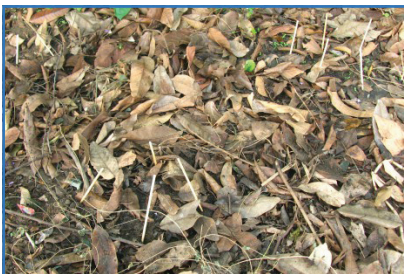
เศษอาหาร เศษเนื้อ
และผักผลไม้

ซากพืชและสัตว์
ที่ยังไม่เน่าเปื่อย

ขยะประเภทนี้จะทำให้เกิดกลิ่นเน่าเหม็น เนื่องจากแบคทีเรีย
ย่อยสลายอินทรีย์สาร นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค
โดยติดไปกับแมลง หนู และสัตว์ อื่นที่มาตอมหรือกินเป็นอาหาร

2.) ขยะแห้ง (Rubbish) คือขยะที่มีความชื้นอยู่น้อย จำแนกได้ 2 ชนิด คือ

ขยะที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นพวกที่ติดไฟได้
เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ หญ้า ใบไม้ กิ่งไม้

ขยะที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่
เศษโลหะ เศษแก้ว และเศษก้อนอิฐ

จึงไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น

อันตรายจากขยะ!!

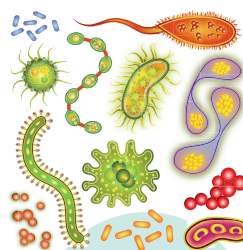
1. สารพิษจากขยะอันตราย

สารเคมี	พบใน	อาการที่สำคัญ
แมงกานีส	- ถ่านไฟฉาย - กระป๋องสี	ปวดศีรษะ ง่วงนอนง่าย จิตใจไม่สงบ ประสาทหลอน เกิดตะคริวที่แขน-ขาสมองอักเสบ
ปรอท	- หลอดไฟ - กระป๋อง ยาฆ่าแมลง	ระคายเคืองต่อผิวหนัง เหนื่อยกบวมอักเสบ เลือดออกง่าย ปวดท้อง ท้องร่วงอย่างแรง มีอาการสั่น กล้ามเนื้อกระตุก
ตะกั่ว	- แบตเตอรี่รถยนต์ - ยาฆ่าแมลง - หมึกพิมพ์ - หลอดภาพ	ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ตัวซีด ปวดหลัง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ มีผลต่อพัฒนาการ และ สมอง ทำให้เด็กมี IQ ลดลง ทำให้ความจำเสื่อม ชักกระตุก และหมดสติ
แคดเมียม	- ถ่านนาฬิกา ควอตซ์ - แบตเตอรี่มือถือ	ทำลาย ไต ระบบประสาท กระดูกเสื่อมและ ปวดกระดูก (โรคอิไต-อิไต)

2. อันตรายจากขยะติดเชื้อ

ตัวอย่างขยะติดเชื้อ

- ถูยางอนามัย
- ผ้าอนามัย
- สำลีเช็ดแผล
- ซากสัตว์
- เข็มฉีดยา
- ผ้าเปื้อนเลือด
- กระดาษหิซซุของคนที่ป่วยเป็นวัณโรค

เชื้อบาดทะยัก
ไวรัสตับอักเสบ
โรคเอดส์ ฯลฯ

คู่มือ “แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”

3. โรคระบบทางเดินอาหาร

- จากเชื้อโรคในขยะมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้น
- เป็นแหล่งสะสม/เพาะพันธุ์สัตว์นำโรคจากการกินอาหาร น้ำ สัมผัส

ท้องร่วง อหิวาตกโรค ไทฟอยด์ โรคบิด

4. กลิ่นเหม็น

จากมูลฝอยที่กองไว้ เนื่องจากไม่มีการฝังกลบ ทำให้เกิดก๊าซจากการหมักขึ้น เช่น ก๊าซไข่เน่า ส่งผลให้เกิดอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้ และอาเจียน

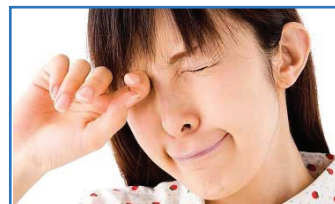
5. ก๊าซพิษจากการเผาขยะ

จากการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้ง ทำให้เกิดควันและสารพิษปนเปื้อนในอากาศ เช่น ฝุ่นละอองขนาดเล็กและก๊าซพิษต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ เป็นต้น

6. ขยะอาจจะเป็นสารก่อภูมิแพ้

เกิดได้จากการสูดดมฝุ่นละอองที่ปลิวฟุ้งกระจายมาจากเศษขยะชนิดต่างๆ เช่น เศษกระดาษ ฝุ่นฝ้าย ผงหมักพิมพ์จากเศษกระดาษ

7. เกิดการระคายเคืองผิวหนัง ทางเดินหายใจ

8. อุบัติเหตุจากการทำงาน เกิดจากลักษณะการทำงานกับขยะที่ไม่ปลอดภัย เช่น การใช้เครื่องมือชำรุด การยกของหนัก การถูกของมีคมทิ่มแทง ฯลฯ ทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อร่างกาย พิการหรือเสียชีวิต

ช่องทางการเข้าสู่ร่างกาย

1. ทางผิวหนัง การสัมผัสโดยตรงกับขยะมีพิษบางตัว เช่น ยาฆ่าแมลง ทำให้ซึมเข้าสู่ผิวหนัง กระแสเลือด และเข้าสู่ร่างกายไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดโรค

2. ทางการหายใจ จากการสูดดมกลิ่นขยะฝุ่นละออง ก๊าซหรือไอสารพิษจากขยะอันตรายบางชนิด เช่น สี ตัวทำละลาย น้ำมันรถยนต์ ซึ่งจะถูกละลายอยู่ในบริเวณปอด ทำให้เกิดโรคทางเดินหายใจได้

3. ทางเดินอาหาร โดยการรับประทานเข้าไปทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การได้รับสารพิษปนเปื้อนจากภาชนะใส่อาหารหรือจากมือ รวมถึงสารพิษที่สะสมในรูปของห่วงโซ่อาหาร ในพืชผัก เนื้อสัตว์

ทำงานอย่างไรให้ปลอดภัย

1. ไม่ควรสูบบุหรี่ หรือรับประทานอาหาร ขณะทำงาน

2. เมื่อทำงานที่มีการสัมผัสกับขยะ ควรสวมหมวก แว่นตา สวมใส่เสื้อผ้ามิดชิด คาดหน้ากากอนามัย ทุกครั้งเพื่อป้องกันควัน หรือฝุ่นเข้าสู่ทางเดินหายใจ

3. ใช้อุปกรณ์หรือเครื่องทุ่นแรง เพื่อช่วยในการเก็บและคัดแยกขยะ เช่น ไม้ หรือ คราดในการเขี่ยเพื่อป้องกันการสัมผัสกับขยะโดยตรง เป็นต้น

4. หลังการสัมผัสขยะ ให้ทำความสะอาดเสื้อผ้าและอาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันที รวมถึงล้างมือทุกครั้งหลังเลิกงาน และก่อนรับประทานอาหาร

5. ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ โดยออกกำลังกายสม่ำเสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ และรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

6. หากพบวัตถุต้องสงสัยที่อาจเป็นอันตราย เช่น ถังสารเคมี วัตถุที่มีเครื่องหมายรังสี/กัมมันตรังสี หรือวัตถุระเบิด ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ

7. หากหลังสัมผัสขยะแล้วรู้สึกมีความผิดปกติ เช่น แสบคันจมูก เวียนศีรษะ หรือเกิดความผิดปกติ ให้รีบไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลทันที

การปฏิบัติตนเมื่อพบวัตถุต้องสงสัย หรือขยะอันตราย

1) กรณี ทราบประเภทขยะอันตรายหรือสารพิษ

เมื่อพบขยะอันตรายหรือสารพิษที่สามารถระบุประเภทได้ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ ภาชนะบรรจุสารเคมี สิ่งที่ต้องปฏิบัติ คือ

1. ไม่สัมผัสกับขยะอันตรายหรือสารเคมีโดยตรง
2. ใส่ถุงมือก่อนหยิบจับ แยกใส่ถุงส่งเทศบาลเพื่อนำไปกำจัด โดยเฉพาะ ถ้าพบของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อหรือกากกัมมันตรังสี ให้ดำเนินการเหมือนกรณีไม่ทราบประเภท

2) กรณี ไม่ทราบประเภทขยะอันตราย แหล่งที่มา หรือลักษณะ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและคำแนะนำ ดังต่อไปนี้

1. สังเกตลักษณะสิ่งที่พบนั้นมีสภาพอย่างไร เช่น
  - ภาชนะที่บรรจุลักษณะเป็นโลหะ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว เป็นต้น
  - มีกลิ่นของสารเคมีหรือไม่ ถ้าไม่มีกลิ่นเป็นอย่างไร
  - สังเกตว่ามีฉลากหรือสัญลักษณ์แสดงถึงประเภทและอันตรายของสิ่งนั้นหรือไม่ ถ้าพบควรหลีกเลี่ยงการสัมผัส
2. สังเกตบริเวณรอบๆ ของสิ่งที่พบ เช่น บริเวณที่พบบีลักษณะอย่างไร เช่น บริเวณโล่งริมถนน ในดงหญ้าที่ป เป็นต้น มีการทิ้งไว้นาน
3. สังเกตว่ามีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ เช่น
  - มีกลุ่มคนแปลกหน้า ทั้งขยะที่มีลักษณะต่างจากที่เห็นทั่วไปหรือแสดงอาการพิรุณ มีสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์อื่นตายในบริเวณนั้นหรือไม่
4. รวบรวมข้อมูลที่เกิดพบ
5. แจ้งเหตุฉุกเฉินกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

กรมควบคุมมลพิษ 1650 หรือ 0 2298 2405

วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

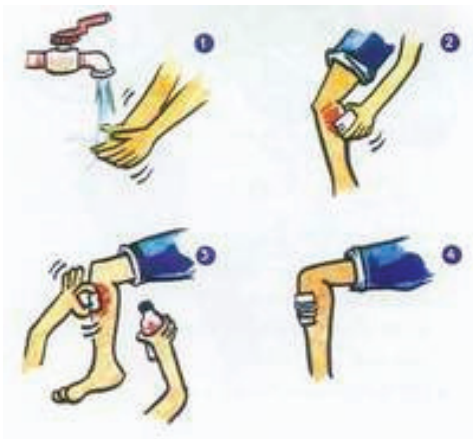
ผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเก็บหรือคัดแยกขยะ จะมีโอกาสสัมผัสสารเคมี วัตถุอันตราย และเชื้อโรคต่างๆ จึงมีความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยหรือโรคที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงควรมีความรู้เบื้องต้นในการปฐมพยาบาลเมื่อเกิดอาการผิดปกติ ดังนี้

1. หน้ามิด เป็นลม หมดสติ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

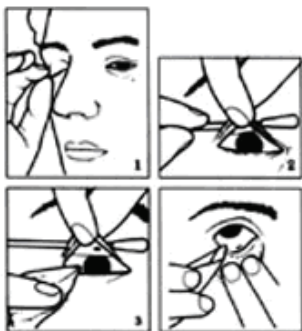
- คลายเสื้อผ้าให้หลวมออก เอาพันปลอมและของในปากออก
- พัดโบกลมให้ถูกหน้าและลำตัว ห้ามคนมุงดู
- ให้ดมยาหอมหรือยาตมอื่นๆ
- ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นหรือน้ำอุ่นเช็ดหน้า และบีบขวดแขนขา ถ้าไม่ดีขึ้นใน 30 นาที ให้ไปหาหมอ

2. บาดแผลตื้นหรือแผลมีดบาด (เลือดออกไม่มาก) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- ถ้ามีฝุ่นผงหรือสกปรก ต้องล้างออกด้วยน้ำสะอาดกับสบู่
- ใช้ผ้าสะอาด ซับแผลให้แห้ง แล้วใช้น้ำยาโพวิโดนไอโอดีน
- ถ้าเป็นแผลถลอกไม่จำเป็นต้องปิดแผล แต่ถ้าหากมีเลือดซึม ควรใช้ผ้าก๊อชปิดแผลไว้
- ควรทำความสะอาดแผลและเปลี่ยนผ้าก๊อช วันละ 1 ครั้ง จนกว่าแผลจะหาย
- ระวังอย่าให้แผลสัมผัสกับน้ำ

3. สิ่งแปลกปลอมเข้าตา

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- ห้ามขยี้ตา รีบลืมตาในน้ำสะอาด และกลอกตาไปมา หรือเทน้ำให้ไหลผ่านตาที่ถ่างหนังตาไว้ ถ้ายังไม่ออกให้คนช่วยใช้มุ่มผ้าเช็ดหน้าที่สะอาดเชี่ยผงออก ถ้าไม่ออกควรรีบไปหาหมอ

4. ปวดท้องจากอาหารเป็นพิษ

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- ดื่มสารละลายน้ำตาลและดื่มน้ำที่ผสมด้วยผงเกลือแร่ เพื่อป้องกันการขาดน้ำและเกลือแร่
- หากมีอาการ เช่น ปวดท้องรุนแรง หน้ามืด หรือหมดสติให้ไปพบแพทย์

5. แมงป่อง และตะขาบกัด การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- ล้างด้วยน้ำสะอาด และฟอกบริเวณแผลด้วยสบู่
- ใช้แอมโมเนียหอมชุบปิดแผลไว้
- ถ้าปวดให้กินยาแก้ปวดพาราเซตามอล และประคบบริเวณแผลด้วยความเย็น
- นอนพัก
- ถ้ามีอาการแพ้ คือ ใช้สูง ปวดแผลมาก ปวดศีรษะ ควรพาไปพบแพทย์

สัญลักษณ์ที่ควรทราบ

สัญลักษณ์	ความหมาย	ความเสี่ยงอันตราย
	วัตถุระเบิด	- รังสีความร้อน - แรงอัดอากาศ - สะเก็ดระเบิด
	ก๊าซไวไฟ	- รังสีความร้อน - แรงอัดอากาศ - สะเก็ดเศษชิ้นส่วนภาชนะบรรจุ - อาจเกิดภาวะขาดออกซิเจน
	ก๊าซไม่ไวไฟ และไม่เป็นพิษ	- เกิดบาดเจ็บเนื่องจากสัมผัสของเหลวเย็นจัด - แรงอัดอากาศ - สะเก็ดเศษชิ้นส่วนภาชนะบรรจุ
	ก๊าซพิษ	- เป็นพิษหรือกัดกร่อน - แรงอัดอากาศ - สะเก็ดเศษชิ้นส่วนภาชนะบรรจุ - อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
	ของเหลวไวไฟ	- รังสีความร้อน - สะเก็ดเศษชิ้นส่วนภาชนะบรรจุ - อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
	ของแข็งไวไฟ	- อาจก่อให้เกิดการระเบิดของผงฝุ่นสารเคมี - เมื่อลูกใหม้จะสลายตัวให้ก๊าซพิษ
	วัตถุที่เกิดการ ลุกไหม้ได้เอง	- เมื่อลูกใหม้จะสลายตัวก๊าซพิษ - เกิดการลุกไหม้อย่างรุนแรง และมีความร้อนสูง

คู่มือ “แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”

สัญลักษณ์	ความหมาย	ความเสี่ยงอันตราย
	วัตถุที่ถูกน้ำแล้ว ให้ก๊าซไวไฟ	- ทำปฏิกิริยารุนแรงกับน้ำ
	วัตถุออกซิไดส์	- เมื่อทำปฏิกิริยากับสารอินทรีย์ อาจเกิด การระเบิดหรือลุกไหม้ - เมื่อได้รับความร้อนสูง อาจสลายตัว ให้ก๊าซพิษ
	ออร์แกนิกเปอร์ ออกไซด์	- ไวต่อการระเบิดเมื่อถูกกระแทกหรือเสียดสี - ทำปฏิกิริยารุนแรงกับสารอินทรีย์ - เมื่อลुकติดไฟจะเกิดการเผาไหม้อย่างรวดเร็ว
	วัตถุมีพิษ	- เป็นพิษ - อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
	วัตถุติดเชื้อ	- แพร่เชื้อโรค - อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
	วัตถุแกมมันตรังสี	- เป็นอันตรายต่อผิวหนัง - มีผลต่อเม็ดเลือด
	วัตถุกัดกร่อน	- กัดกร่อนผิวหนังและระคายเคือง ต่อระบบทางเดินหายใจ - ทำปฏิกิริยากับโลหะทำให้เกิดก๊าซไวไฟ - อันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
	วัตถุอื่นๆที่เป็น อันตราย	- อาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพ - อาจก่อให้เกิดความเป็นพิษ - อาจเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

คู่มือ “แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ (กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”

การแต่งกายที่เหมาะสม ในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,
แนวทางการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย, 2550.

แหล่งที่มา HUhttp://www.pcd.go.th/info_serv/waste_municipal.htmlU

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สารพัดโรคร้าย
จากขยะ, 2551. แหล่งที่มา HUhttp://sciencezone.ipst.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=207:2011-12-18-06-34-17&catid=46:health&Itemid=69UH

คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี, บล๊อคบทความและข่าวสาร
เพื่อส่งเสริมสุขภาพ : ล้างมือให้ถูกวิธี 7 ขั้นตอนและทำให้เป็นวัฒนธรรม,
2552. แหล่งที่มา HU<http://mr-rama.blogspot.com/2014/11/7.html>U

บทความ Siamhealth, การใส่หน้ากากอนามัยในผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่
สายพันธุ์ใหม่ 2009. แหล่งที่มา HUhttp://www.siamhealth.net/public_html/Disease/infectious/sars/s_mask.htm#.VXAQnrXW1hcU

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, คู่มือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น,
พิมพ์ครั้งที่ 9, นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข, 2555.

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม,
คู่มือประชาชน การระวังภัยจากสารเคมีอันตราย, 2544.

คณะผู้จัดทำ

คู่มือ **แรงงานนอกระบบปลอดภัยใส่ใจสุขภาพ**
(กลุ่มอาชีพเก็บและคัดแยกขยะ)”
สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

ที่ปรึกษา

1. ดร.นพ.สมเกียรติ์ ศิริรัตนพฤษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค
2. ดร.นพ.ปรีชา เปรมปรี	ผู้อำนวยการ สำนักโรคจาก การประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
3. นางสุริดา อุทะพันธ์	หัวหน้ากลุ่มเวชศาสตร์สิ่งแวดล้อม

รวบรวมและเรียบเรียง

1. นางสาวณราดี ชินราช	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
2. นายธนวรรธน์ รัตนวิฑูรย์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
3. นายจักรี ศรีแสง	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
4. นายประหยัด เคนโยธา	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
5. นางสาวกาญจนา เชื้อคำ	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
6. นางสาวศุภมิตรา คำผาลา	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
7. นายราชันย์ ตันกันยา	นักวิชาการสาธารณสุข
8. นางสาววริดา เรืองสมบัติ	นักวิชาการสาธารณสุข

